

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní Mgr. Barborou Berkovou ve věci

žalobce: **S. B.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Ing. Tomášem Tillmannem
sídlem Vrázova 1324/40, 703 00 Ostrava

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem pošt. schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2025, č. j. X,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 6. 2025, č. j. X **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 10 140 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

- Žalovaný ve výroku označeným rozhodnutím odňal žalobci oprávnění k pobytu na území ČR za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 7 zákona č. 65/2002 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném ke dni jeho rozhodování (dále „lex Ukrajina“), a to

s odkazem na § 10 odst. 2 a § 9 odst. 2 písm. b) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o dočasné ochraně“).

2. Žalovaný tak učinil s odůvodněním, že žalobce jako žadatel o poskytnutí dočasné ochrany uvedl v žádosti ze dne 2. 9. 2022 nepravdivý údaj o tom, že od 24. 2. 2022 do dne podání žádosti nebyl držitelem dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu v jiném státě, neboť podle zjištění žalovaného v rámci jeho vnitřní kontrolní činnosti požádal žalobce před udělením dočasné ochrany v ČR o udělení dočasné ochrany v Lotyšsku. Žalobce tak podle žalovaného nesplňuje podmínku stanovenou v čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382, když před datem 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, ale mimo její území, takže není osobou uvedenou v § 3 lex Ukrajina. Pokud by podle žalovaného žalobce uvedl, že před udělením dočasné ochrany nepobýval na Ukrajině, byla by nutně jeho žádost vyhodnocena jako nepřijatelná ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina, takže by dočasnou ochranu nezískal. Ten, kdo při vyplňování žádosti lže, nemůže být na tom podle žalovaného hůř než ten, kdo uvádí pravdu.

B) Shrnutí obsahu podání účastníků

3. Žalobce se žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného. Uvedl, že cestoval z Ukrajiny přes území Lotyšska, Litvy a Polska s úmyslem podat žádost o dočasnou ochranu v ČR, neboť tu měl známé, kteří již dočasnou ochranu získali, a pomohli by mu se začátkem nového života v ČR. Na území Lotyšska vstoupil 27. 8. 2022 přes přechod Terehova a neměl nikdy v úmyslu tam zůstat. Byl však kontrolován policií a předveden k úředníkům, kteří hovořili jen lotyšsky, takže jim nerozuměl, a ti mu dali podepsat dokumenty, jejichž obsahu také nerozuměl. Domníval se, že se jedná o nějaké potvrzení, které bude předkládat při případných kontrolách, než vstoupí do ČR. Nevěděl přitom, že mu byla na základě komunikace s lotyšskými orgány udělena dočasná ochrana. Následně pokračoval do ČR, kde již 2. 9. 2022 získal dočasnou ochranu. Dále uvedl, že se v ČR začlenil do společnosti, pracuje zde a má v úmyslu zde zůstat. Napadené rozhodnutí bylo podle něj podáno na základě neúplných informací, přičemž žalovaný se měl zabývat výše uvedenými skutečnostmi, které mu žalobce před vydáním napadeného rozhodnutí sdělil, a měl mu tak dočasnou ochranu ponechat. Závěrem uvedl, že žalovaný v obdobných situacích standardně protiprávně odnímá cizincům dočasnou ochranu v ČR, ačkoli si musí být vědom toho, že tito vůbec neměli v úmyslu žádat o ni v jiném státě a že jim tam byla udělena bez jejich vědomí z důvodu jazykové bariéry a neznalosti věci. Za typově shodnou věc, kde soud rozhodnutí žalovaného zrušil, označil věc řešenou Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. 19 Az 13/2023.
4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Poukázal na skutečnost, že teprve po udělení dočasné ochrany žalobci (2. 9. 2022) zjistil z informačního systému členských států *Temporary Protection Platform* (TPD), že žalobce již dne 29. 8. 2022 požádal o udělení dočasné ochrany v Lotyšsku, kde mu také byla udělena, a kde ji stále podle informací z tohoto systému požívá. Žalobcovo tvrzení o tom, že nevěděl o podání žádosti o dočasnou ochranu v Lotyšsku, působí podle žalovaného poněkud nevěrohodně, neboť žalobce jakožto občan Ukrajiny a držitel biometrického cestovního pasu mohl podle nařízení Rady (EU) č. 2018/1806 na území členských států EU volně vstoupit a krátkodobě tam pobývat, takže v Lotyšsku nemusel o cokoli žádat ani cokoli podepisovat. Nicméně, i kdyby tomu tak bylo, zdůraznil žalovaný, že pro naplnění důvodu pro odnětí dočasné ochrany podle § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, není třeba úmyslného uvedení nepravdivých údajů, takže je nerozhodné, zda žalobce věděl, co v Lotyšsku podepisuje.

Podstatné je jen to, že mu jiný členský stát udělil dočasnou ochranu předtím, než o její udělení požádal v ČR. Pokud by takovou informaci žalovaný ke dni 2. 9. 2022 měl, vyhodnotil by nutně žádost žalobce jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina a podle § 5 odst. 2 téhož zákona mu ji vrátil. Žalobce ale do žádosti uvedl, že o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU nežádal a žalovaný ze systému TPD nezjistil, že má žalobce již dočasnou ochranu udělenou v jiném členském státě, neboť ne všechny státy každodenně informace dodávané do systému aktualizují.

C) Posouzení věci krajským soudem

5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl soud ve věci bez nařízení jednání.
6. Z obsahu správního spisu soud zjistil, že žalobci byla na základě jeho žádosti podané v ČR dne 2. 9. 2022 téhož dne udělena dočasná ochrana podle § 3 Lex Ukrajina, a to do 30. 9. 2023. V bodu III.3 tiskopisu žádosti odpověděl žalobce na otázku, zda žádal o dočasnou ochranu v jiném státě EU, zaškrtnutím políčka „NE“. Následně byla žalobci dočasná ochrana opakovaně prodloužena. Dne 15. 6. 2023 obdržel žalovaný podnět od svého odboru azylové a migrační politiky k odnětí dočasné ochrany žalobci, odůvodněný zjištěním ze systému TPD, že žalobce před udělením dočasné ochrany v České republice požádal o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě EU, podložený výpisem z tohoto systému, podle něhož byla dne 29. 8. 2022 registrována žádost žalobce o dočasnou ochranu v Lotyšsku. Ve spise se nachází též kopie cestovního dokladu žalobce. Dne 20. 3. 2025 zahájil žalovaný s žalobcem řízení o odnětí dočasné ochrany. Oznámení o zahájení řízení spojené s výzvou k seznámení se s podklady rozhodnutí bylo žalobci doručeno fikcí. Žalobce se k věci nevyjádřil. Dne 5. 6. 2025 vydal žalovaný napadené rozhodnutí.
7. Za důvodnou nepovažuje krajský soud námitku žalobce, že se měl žalovaný zabývat tvrzeními žalobce o tom, jak „přišel“ k dočasné ochraně v Lotyšsku, neboť ze shrnutého obsahu správního spisu nevyplývá, že by žalobce tyto skutečnosti žalovanému před vydáním napadeného rozhodnutí sdělil. Kromě žádosti samotné neobsahuje správní spis žádné sdělení či vyjádření žalobce. Naopak, z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce v řízení o odnětí dočasné ochrany neučinil žádný procesní úkon. Žalovanému tudíž nelze vytýkat, že se k tvrzením, která žalobce uvedl poprvé až v žalobě, v napadeném rozhodnutí nevyjádřil, a učinil tak až ve vyjádření k žalobě.
8. Důvodnou však shledal soud námitku neúplnosti zjištěného skutkového stavu a nezákonnosti postupu žalovaného, spočívajícího v automatickém odnětí dočasné ochrany žalobci pouze na základě zjištění, že tento požádal o dočasnou ochranu v jiném členském státě EU, resp. mu tam byla dočasná ochrana udělena.
9. Jak již soud uvedl výše, uvedl žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí, že žalobce jako žadatel o poskytnutí dočasné ochrany uvedl v žádosti ze dne 2. 9. 2022 nepravdivý údaj o tom, že od 24. 2. 2022 do dne podání žádosti nebyl držitelem dlouhodobého víza nebo povolení k pobytu v jiném státě, neboť podle zjištění žalovaného v rámci jeho vnitřní kontrolní činnosti požádal žalobce před udělením dočasné ochrany v ČR o udělení dočasné ochrany v Lotyšsku. Žalovaným uvedená zjištění však podle zjištění soudu neodpovídají obsahu správního spisu. Podle zjištění soudu totiž jednak žalobce ponechal bod III.2 tiskopisu žádosti, nadepsaný „Uveďte, zda jste v posledním roce před podáním žádosti měl(a)

platné povolení k pobytu nebo vízum“, nevyplněný, tj. není pravda, že by tvrdil, že žádným takovým povolením nedisponoval, zejména ale žalovaný, ač právě tento údaj žádosti označil v napadeném rozhodnutí za nepravdivý, neuvedl, jakým povolením k pobytu nebo vízem měl žalobce v posledním roce disponovat, nýbrž pouze uvedl, že podle jeho zjištění požádal žalobce před udělením dočasné ochrany v ČR o udělení dočasné ochrany v Lotyšsku, tj. neargumentoval udělením dočasné ochrany žalobci, nýbrž jen podáním žádosti z jeho strany.

10. Následně pak žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobce nesplňuje podmínku stanovenou v čl. 2 prováděcího rozhodnutí Rady č. 2022/382, když před datem 24. 2. 2022 nepobýval na Ukrajině, ale mimo její území, takže není osobou uvedenou v § 3 lex Ukrajina, a uzavřel, že pokud by žalobce uvedl, že před udělením dočasné ochrany nepobýval na Ukrajině, byla by nutně jeho žádost vyhodnocena jako nepřijatelná ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina, takže by dočasnou ochranu nezískal. Tento závěr však žalovaný nepodložil žádným relevantním skutkovým zjištěním a bez bližšího rozvedení úvah žalovaného je pro krajský soud nepřezkoumatelný, neboť není zřejmé, jak dospěl žalovaný k závěru, že žalobce nepobýval před datem 24. 2. 2022 na Ukrajině, neboť o místě pobytu žalobce před datem 24. 2. 2022 neučinil žalovaný z obsahu správního spisu žádné skutkové zjištění. Podle zjištění soudu přitom jediné údaje o místě pobytu žalobce před podáním žádosti o dočasnou ochranu v ČR byl jím v žádosti vyplněný údaj o tom, že na území států EU vstoupil 27. 8. 2022 v Terehove, což je hraniční přechod mezi Lotyšskem a Ruskou federací, jehož pravdivost vyplývá i z otisku razítka v cestovním pase žalobce. Z napadeného rozhodnutí tak vyplývá ničím nepodložený a zcela nelogický závěr žalovaného, že žalobce zamlčením údaje o tom, že po vstupu do Lotyšska dne 27. 8. 2022 požádal v tomto státě o dočasnou ochranu, nesplňuje podmínku osobní působnosti dočasné ochrany dle § 3 lex Ukrajina, tj. že žalobce nebyl ukrajinským státním příslušníkem pobývajícím na Ukrajině před 24. 2. 2022 ve smyslu čl. 2 rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382.
11. Tato vnitřní rozpornost a nepodloženost závěrů žalovaného činí jeho rozhodnutí zcela nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.
12. V rozporu s tím, co žalovaný uvedl v napadeném rozhodnutí, pak ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že důvodem odnětí dočasné ochrany žalobci bylo právě získání dočasné ochrany v Lotyšsku dne 29. 8. 2022 před podáním žádosti v ČR dne 2. 9. 2022, což označil za informaci, kterou pokud by ke dni 2. 9. 2022 měl, vyhodnotil by nutně žádost žalobce jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina [tj. nikoli podle § 5 odst. 1 písm. b) lex Ukrajina] a podle § 5 odst. 2 téhož zákona mu ji vrátil. Toto právní hodnocení, na rozdíl od odůvodnění napadeného rozhodnutí, dává podle krajského soudu alespoň smysl a odpovídá obsahu správního spisu. Není však správné.
13. Jak uvedl správně žalobce v žalobě, zabýval se obdobným případem odnětí dočasné ochrany Krajský soud v Ostravě v rozsudku ze dne 27. 7. 2023, č. j. 19 Az 13/2023-53, proti němuž žalovaný neúspěšně brojil kasační stížností. V rozsudku ze dne 25. 4. 2025, 5 Azs 217/2023-36, jímž kasační stížnost zamítl, dospěl NSS k závěru, že žalovaný vyšel z mylného předpokladu, podle něhož, uvedl-li by žalobce, že mu byla dočasná ochrana udělena v jiném členském státě (v tamní věci v Rumunsku), nutně by mu byla jeho žádost o dočasnou ochranu v ČR vrácena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. V bodech [23] a násl. NSS s odkazem na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva a četnou vlastní předcházející judikaturu vysvětlil, že správní orgány ani soudy nemohou vycházet pouze z údajů obsažených v informačním systému TPD, jenž představuje pouhou pomůcku,

kteřou správní orgány členských států využívají k evidenci držitelů povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, neboť na něj nelze vztahovat princip materiální publicity. Následně uvedl, že žadatel tedy musí mít možnost se již před správním orgánem k tomu, že je veden v evidenci TPD jakožto držitel povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, vyjádřit a případně zpochybnit, že takovým povolením skutečně disponuje. Měl by mít také možnost se tohoto povolení, resp. práv z něj vyplývajících, za účelem získání povolení k pobytu v ČR vzdát, pokud to právní řád daného členského státu umožňuje, takže na takový případ nelze použít procesní institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina. Naopak, i v případě, že správní orgán zjistí při podání žádosti o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že žadatel je veden v evidenci TPD jako držitel povolení k pobytu v jiném členském státě, je podle NSS povinen takovou žádost přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žadatele o jeho právech a v návaznosti na jeho případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá. Dále NSS uvedl, že i další navazující judikatura potvrzuje, že držitel dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí Rady má právo přemístit se v průběhu jejího trvání do jiného členského státu EU, přičemž předpokladem pro vydání pobytového oprávnění v tomto členském státě (České republice) je ukončení pobytového oprávnění vydaného v původním hostitelském členském státě. Jestliže žadatel učiní kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném členském státě a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě doloží (například kopií aktu učiněného vůči orgánům původního hostitelského státu), žalovaný žádosti vyhověl a vydá oprávnění k pobytu.

14. Přeneseno na nyní posuzovanou věc to znamená, že žalovaný nemohl odejmout žalobci oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany podle § 5 odst. 7 lex Ukrajina za použití § 10 odst. 2 ve spojení s § 9 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně, aniž ho předtím řádně poučil a zjistil jeho stanovisko stran toho, zda chce svá práva, včetně práva pobytu, plynoucí z dočasné ochrany čerpat výlučně v ČR. V případě kladné odpovědi, kterou lze s ohledem na skutkové okolnosti této věci více než předpokládat, pak měl žalovaný ověřit, jestli předchozí pobytové oprávnění žalobce v Lotyšsku nezaniklo vydáním jeho oprávnění k pobytu v ČR či prostým plynutím času, případně měl žalobce vyzvat, aby sám v tomto směru jednal, předchozího pobytového oprávnění se vzdal atd. Nic z tohoto se však v daném případě nestalo, což znamená, že by žalobou napadené rozhodnutí žalovaného nemohlo obstát ani v případě, pokud by bylo odůvodněno způsobem odpovídajícím vyjádření k žalobě.
15. Zároveň je třeba zdůraznit, že NSS nahlíží na uvedenou problematiku konstantně a jednotně – viz rozsudek NSS ze dne č. j. 28. 5. 2025, č. j. 2 Azs 246/2023 - 38, body 25 a 26, či usnesení NSS ze dne 19. 5. 2025, č. j. 9 Azs 199/2023 - 48, bod 16, a ze dne 11. 6. 2025, č. j. 6 Azs 48/2024-23, body 9 a 10.

D) Závěr a náklady řízení

16. Jelikož žalovaný zatížil své rozhodnutí vadou předpokládanou § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. jde o rozhodnutí nepřezkoumatelné, soud je zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V tomto žalovaný odstraní vady rozhodnutí ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. ve smyslu výše nastíněných úvah a jednoznačných judikатурních závěrů.

17. Rovněž bude na žalovaném, aby na souzenou věc nazíral i z pohledu přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
18. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci, který měl ve věci plný procesní úspěch náklady v podobě nákladů právního zastoupení, jež spočívají v odměně za dva úkony právní služby, tj. převzetí zastoupení a sepsí žaloby, podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 4 620 Kč za každý úkon podle § 7 bod 5 a § 9 odst. 5 advokátního tarifu, tj. celkem 9 240 Kč, a dále v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 450 Kč za každý úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, tj. celkem 900 Kč. Celková částka nákladů řízení tak činí 10 140 Kč (9 240 + 900). Lhůtu (do 30 dnů od právní moci rozsudku) a místo plnění (k rukám zástupce žalobce) určil soud podle § 64 s. ř. s. za použití § 149 odst. 1 a § 160 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Poučení

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na nařízení exekuce.

Olomouc 29. srpna 2025

Mgr. Barbora Berková v. r.
samosoudkyně